

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: 2014-05-21

Åre hälsocentral
Vårdcentral

Gösta Eliasson och Olle Lyngstam
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

Åre är olik många andra hälsocentraler i Jämtlands läns landsting. Man har 4 300 fasta årsboende i området, men under turistsäsong kan populationen uppgå till 60 000 personer. Då arbetar upp till tolv vikarierande läkare vid hälsocentralen. Grundbemanningen på mottagningen utgörs av tre heltidsarbetade specialister i allmänmedicin. Det finns fn tre ST-läkare i allmänmedicin knutna till mottagningen.

Verksamheten har tydlig glesbygdskaraktär med långa avstånd till sjukhus.

Verksamheten bygger dels på tidsbeställd mottagning och dels på öppen (drop-in) mottagning med inriktning på akuta fall. Vid öppen mottagning, som utgör huvuddelen av mottagningsarbetet under turistsäsong, hjälps tjänstgörande läkare solidariskt åt att i tur och ordning handlägga väntande patienter med akut vårdbehov. Man har ambitionen att reservera en linje för kroniskt sjuka patienter med behov av kontinuitet. Återbesöken för den lokala befolkningen styrs om möjligt över till lågsäsong, vilken inträffar under hösten.

Verksamheten kan ur utbildningssynpunkt inte under hela året betraktas som allsidig då dess karaktär varierar med kraftig övervikt för ortopediska akutfall under högsäsong och sedvanlig mottagningsverksamhet med återbesök för kroniskt sjuka patienter under lågsäsong.

- A Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS 2008:17
- C Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs

Åre 2014-05 SF

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Tillräcklig tillgång finns till specialister i allmänmedicin. Handledare har handledarutbildning.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☐
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

C Lokaler och utrustning

Lokaler och utrustning kunde pga tidsbrist inte inspekteras. Av samtliga enkätsvar framgår dock att de upplevs som ändamålsenliga ut utbildningssynpunkt.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☐
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Enligt enkätsvar har ST-läkarna individuella utbildningsprogram som följer målbeskrivningen. Intrycket är dock att utbildningsprogrammen inte i tillräcklig grad ligger till grund för tjänstgöringens uppläggning.

Jour utgör en del av tjänstgöringstiden och mottagningen har tydlig glesbygdskaraktär med beredskap även för svåra akutfall.

Introduktionen vid tjänstens påbörjande uppfattas av en av ST-läkarna som bristande.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☐
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

E Handledning och uppföljning

Verksamheten drivs till stor del som öppen mottagning, vilket medför svårigheter att schemalägga handledningssamtal och tid för egna studier. Regelrätta, i förväg överenskomna handledarsamtal tycks inte förekomma. Handledning av ST-läkare sker till största delen genom instruktion som ges vid behov. Man är mån om att låta ST-läkarna ta del av intressanta fall under löpande mottagning och ST-läkarna bekräftar att specialistkollegorna alltid ser till att ha ”öppna dörrar” för rådgivning och stöd.

Då handledningen är upplagd utifrån instruktioner vid behov under löpande mottagning är det tvivelaktigt om den kan uppfylla kraven i SOSFS 2008:17, nämligen att den ska utgå från det individuella utbildningsprogrammet och vara överenskommen i förväg. Det är också tveksamt om ST-läkarna och handledarna har möjlighet att dokumentera det som tagits upp under handledningstillfällen eftersom de är upplagda mer som instruktioner än som regelrätta

handledarsamtal. Upplägget av handledningen kan också försvåra den fortlöpande bedömningen av ST-läkarnas kompetensutveckling. Detta torde dock till viss del kompenseras av den kultur med ”öppna dörrar” och det öppna arbetsklimat som råder vid enheten.

- A Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS 2008:17
- C Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs

F Teoretisk utbildning

Det ges goda möjligheter till kursdeltagande, såväl interna som externa Schemalagd tid avsatt för ST-läkarnas självstudier saknas.

- A Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS 2008:17
- C Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

ST-läkarna deltar i obligatorisk kurs i forskningsmetodik. Vetenskapligt arbete genomförs av alla ST-läkare. Tillgång till vetenskaplig handledare finns vid FoU-enhet. Kvalitetsarbete erbjuds.

- A Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS 2008:17
- C Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Kontinuerlig handledning i ledarskap förekommer ej. Bedömning av ledarskapskompetens och återkoppling saknas. ST-läkarna har möjlighet att själv handleda läkare under utbildning, men handleds ej i detta avseende.

Obligatorisk kurs i kommunikationsförmåga finns. Regelbunden medsittning förekommer ej, men det omvittnat öppna arbetsklimatet kan till viss del kompensera för detta genom återkommande möjligheter för handledare och ST-läkare att undersöka patienter tillsammans. Det är tveksamt om regelrätt bedömning av kommunikativ kompetens och återkoppling i regelverkets mening förekommer.

- A Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS 2008:17
- C Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs

Styrkor

God bemanning

Populär turistort

Gott arbetsklimat med ”öppna dörrar”

Möjlighet att utveckla kompetens i glesbygdsmedicin

Det finns en genomtänkt och välfungerande studierektorsorganisation inom landstinget med skriftliga anvisningar om hur ST ska bedrivas.

Studierektorn uppvisar ett stort och personligt engagemang för ST-utbildningen i länet.

Möjlighet finns att pröva på glesbygdsmedicin inom ramen för ST.

Svagheter

Kraftiga årstidsvariationer i typen av patientfall föreligger, vilket ställer krav på en organisation som tidvis kan försvåra utbildning av ST-läkare.

Förbättringspotential

Med hänsyn till den något annorlunda mottagningsverksamhet som bedrivs föreslås att vårdcentralen i samråd med studierektorn gör en intern analys av möjligheterna till optimering av ST-utbildningen, så att den i större utsträckning än idag följer gällande regelverk. Vid en sådan analys kan nedanstående förbättringsförslag övervägas.

Fast tid för handledarsamtal bör avsättas. Lämplig tid är 1 tim/vecka.

Handledarsamtalen bör dokumenteras.

Fast tid för egna studier bör läggas in i schemat.

ST-läkarnas utbildningsprogram bör gås igenom och man bör kontrollera att det följer målbeskrivningen.

Fortlöpande värdering av ST-läkarnas kompetensutveckling med återkoppling bör göras regelbundet av handledare och samt vid ett tillfälle hjälp av Mitt-i-ST.

ST-läkarnas behov av ett allsidigt patientunderlag bör uppmärksammas och åtgärder vidtas för att begränsa effekterna av årstidsvariationerna och de negativa konsekvenserna av öppen mottagning.

Ledarskapsfrågorna bör få plats i utbildningen, t ex genom auskultation hos verksamhetschef/motsv. Fortlöpande handledning bör ges i ledarskapskompetens.

Bedömning och återkoppling på kommunikativ- och ledarskapskompetens bör göras.

Medsittning bör inplaneras i förväg, ske med regelbundenhet och med olika patienttyper och tid bör finnas för efterföljande reflektion.

Övervikten av akuta ortopediska fall under högsäsong bör kompenseras genom att låta ST-läkare förlägga tjänstgöringen vid Åre hälsocentral främst till lågsäsong.

Det bör också övervägas att låta ST-läkarna tjänstgöra viss tid vid hälsocentral med mer allsidig verksamhet.